

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1412/25
26.3.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА и ББ, оба из ..., које заступа пуномоћник Париповић Милан, адвокат из Уба, Краља Петра I ослободиоца бр.37, против тужене Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, Немањина 22 коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ул.Карађорђева бр.64/10, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Убу П 745/22 од 16.3.2023. године, исправљене решењем истог суда П 745/22 од 10.2.2025. године, у седници одржаној дана 26.3.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 745/22 од 16.03.2023. године, исправљена решењем истог суда П 745/22 од 10.02.2025. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П 745/22 од 16.03.2023. године, исправљена решењем истог суда П 745/22 од 10.02.2025. године, ставом првим изреке утврђено је да су тужиоци АА и ББ, на основу размене непокретности из 1963. године и њихових правних претходника, те на основу наслеђа и то тужилац АА иза смрти свога оца пок.ВВ, а тужилац ББ иза смрти свог деде, сада пок.ВВ и свог оца, сада пок.ГГ, свих из ..., те по основу одржаја државином дужом од 55 година стекли право власништва са уделима од по 14793/31036, сваки од тужилаца на к.п. бр. ... њива у површини од 3.10,36ха из Л.н. бр. ... КО ... и то на крајњем источном делу ... КО ..., чија је површина 2.95,86ха и то у димензијама на: источној страни до к.п. бр. ... КО ... у дужини од 56,19м и то к.п. бр. ... у дужини од 17,88м, укупне источне стране у дужини од 74,07м; са североисточне стране до к.п. бр. ... у дужини од 60,35м, те до к.п. бр. ... у дужини од 31,76м, те до к.п. бр. ... у дужини од 31,59м, до к.п. бр. ... у дужини од 61,40м, до к.п. бр. ... у дужини од 66,15м, до источне стране до к.п. бр. ... у дужини од 62,24м и до јужне стране до к.п. бр. ... у дужини од 192,03 м укупне дужине са североисточне

стране у дужини од 505,52м; са западне стране до остатка к.п. бр. ... КО ... у дужини од 25,21м, са југоисточне стране до к.п. бр. ... у дужини од 11,11м, до к.п. бр.... у дужини од 21,28м, до к.п. бр. ... у дужини од 21,56м, до к.п. бр. ... у дужини од 43,92м, до к.п. бр.... у дужини од 45,40м, до к.п. бр. ... у дужини од 47,04м, до к.п. бр. ... у дужини од 49,02м, до к.п. бр. ... у дужини од 182,99м и до к.п. бр. ... у дужини од 4,73м, укупне дужине на југоисточној страни од 427,05м, што је тужена као власник и корисник наведене парцеле... КО ... дужна дозволити и признати да се тужиоци упишу у јавним књигама као сувласници са уделима од по 14793/31036, док туженој остаје удео од 1450/31036 на к.п. бр. ... КО Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 129.675,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у целости из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражила и определила.

Тужиоци су благовремено одговорили на жалбу тужене, а трошкове другостепеног поступка нису тражили.

Испитујући првостепену пресуду на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд је нашао да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању иза сада пок. ДД (оца сада пок. ГГ који је првобитно био тужилац а чији је једини наследник тужилац у овом спору ББ) и сада пок. ВВ (чији је једини наследник тужилац у овом спору АА) и Пољопривредног добра “Света Поповић” из Уба закључен је привремени уговор о размени непокретности Ов.бр. 199/72 од 14.11.1963. године којим су они дали пољопривредном добру к.п. бр. ..., њива друге класе и део кат. Парц. ... њива треће класе укупне површине 2.85,60ха КО ... у замену за кат. Парцелу...њива треће класе и то део ове парцеле у површини од 1.85,60 ха КО ..., с тим што се ово пољопривредно добро обавезало да најдаље до 16.11.1963. године изврши мерење примљених и предатих парцела. Вештак геометар је након изласка на лице места идентификовао кат. Парцелу ... КО ... у површини од 3.10.36ха и утврдио да су тужиоци у државини крајњег источног описаног дела ове непокретности у површини од 2.95.86ха.

Из уверења РГЗ од 09.02.2023. године, а у погледу власничких промена на кат.парцелама који су биле предмет уговора о размени и то кат.парцеле бр.... и ... уписане у Пописни лист ЗКУЛ ... и к.п.бр.... уписана у Пописни лист ЗКУЛ бр.... све по старом премеру, те кат.парцела бр.... ливада “...” површине 1.323,80 ха уписана у ЗКУЛ бр... КО .. на име ЂЂ из ... са уделом од 1/2 и ЕЕ са уделом од 1/2 по старом премеру,

одговара по новом премеру кат.парцела бр.... шума I класе површине 0.13,71 ха, кат.пацела бр.... њива III класе површине 0.37,61 ха, део кат.парцеле бр.... њива III класе површине 0.05,49 ха и део кат.парцеле бр.... њива III класе, површине 0.27,84 ха, све уписане у Лн.бр.... КО ..., део кат.парцеле бр... земљиште под зградом, објектом у површини од 0.00,77 ха, земљиште под зградом, објектом површине 0.00,44 ха, земљиште уз зграду објекат у површини од 0.05,00 ха, воћњак II класе у површини од 0.34,64 ха уписана у Лн.бр.... КО ..., део кп.бр.... њива III класе у површини од 0.35,33 ха уписана у Лн.бр.... КО ..., део кат.парцеле бр..., остало вештачки створено у површини од 0.22,58 ха уписано у Лн.бр.... КО ... и део кп.бр... земљиште под зградом, објектом површине 0.00,79 ха, земљиште уз зграду објекат површине 0.05,00 ха, воћњак II класе, површине 0.06,24 и остало вештачки створено у површини од 0.06,76 ха уписана у Лн.бр.... КО ..., кп.... њива “...” површине 1.78,60 ха уписана у ЗКУЛ бр.... КО ... на име државне својине са правом коришћења Општине Уб по старом премеру, одговара по новом премеру кп.бр.... њива II класе, површине 0.48,82 ха и део кп.... њива II класе, површине 4.60,72 ха уписане у Лн.бр.... КО ..., кп... њива III класе у површини од 0.63,74 ха уписана у Лн.бр... КО ... и део кп.бр... остало вештачки створено у површини од 0.22,58 ха уписана у Лн.бр.... КО ...

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је донео одлуку као у изреци, јер је нашао да су правни претходници тужилаца сада пок. ДД и ВВ а касније и сада пок. ГГ и тужиоци ББ и АА били у несметаној државини описаног дела спорне непокретности почев од 1963. године када је извршена трампа све до подношења тужбе у овом спору (21.02.2020. године). Првостепени суд је навео да су испуњени услови за стицање права својине одржајем на спорној непокретности с обзиром да је одредба чл. 29 Закона о основама својинско правним односима (“Службени лист СФРЈ”, бр. 6/80 и 36/90) која је садржала забрану у погледу могућности стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини брисана каснијим изменама закона, а правни претходници тужилаца били у савесној и несметаној државини која је трајала довољно дуго од 1996. године па до подношења тужбе 2020. године, дакле дуже од 20 година а у смислу чл. 28 Закона о својинско правним односима.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредби члана 8 ЗПП, а на тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право. Разлоге које је за своје чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду, правилно применио материјално право садржано у одредбама члана 28. став 4., 30. став 1. и 2. и 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, при чему је за своју одлуку дао довољно разлога, које у свему прихвата и овај суд као другостепени. Наиме, одржај је врста стицања својине од невласника, с тим што је за стицање потребан и одређени протек времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом времена да доведе до стицања

права својине, али законитост државине је услов за стицање својине само код редовног одржаја из члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, на коме је заснована одлука суда, савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник, а несметани посед у трајању од преко 20 година доказује оправданост таквог уверења. Институт одржаја се и заснива на идеји невршења права својине од стране власника, због чега је одржај установа у општем интересу, јер се претварањем фактичког стања у правно остварује друштвена потреба за извесношћу у правним односима. Савесна државина се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже. Према правилима о одржају савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је он власник јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да ствар коју држи није његова. Имајући у виду наведено, а супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд закључио да су тужиоци и њихови правни претходници, без обзира на чињеницу да је тужена уписана у катастру непокретности као власник спорне катастарске парцеле, савесни држаоци исте, пошто су оправдано веровали да су власници исте, с тим да нису знали нити су могли знати да наведена парцела није њихова. Наиме, у поступку је утврђено да су спорну кат. парцелу током 1963. године правни претходници тужилаца добили у замену за своје катастарске парцеле које су предали у посед правном претходнику тужене, да су ушли у посед истих, које и данас користе и обрађују несметано.

Имајући у виду наведено, односно да је државина тужилаца и њихових правних претходника савесна, као и чињеницу да тужиоци и њихове правне претходнике у државини спорних кат. парцела нико није узнемиравао у периоду дужем од 20 година, рачунајући од 4.7.1996. године (ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисан члан 29. Закона о основама својинскоправних односа, услед чега рок за одржај када је у питању друштвена својина почиње тећи 4.7.1996. године), следи да је првостепени суд правилно закључио да су испуњени услови за стицање права својине на основу ванредног одржаја.

Имајући у виду наведено, за испуњеност законских услова за стицање права својине на непокретности путем ванредног одржаја потребно је кумулативно испуњење два услова, и то: 1. савесност државине и 2. протек рока од двадесет година. У том смислу за одлучивање у овој правној ствари, а супротно жалбеним наводима тужене, небитно је да ли је лице које се позива на одржај извршило увид у катастар непокретности, с обзиром да начело јавности уписа у катастар непокретности представља објективну околност, а да институт савесности подразумева лични однос тужилаца, односно њиховог правног претходника према ствари чији су држаоци, односно да ли су тужиоци и њихов правни претходник знали или су према околностима случаја могли знати да предметна катастарска парцела није у њиховој својини, као и да ли је иста била у својини тужене, односно њених правних претходника. Могућност сазнања тужилаца и њиховог правног претходника је у директној вези са понашањем тужене и њених правних претходника, односно са чињеницом да ли су тужена и њени правни претходници на било који начин вршили своје право својине на предметној катастарској парцели у току времена потребног за одржај, односно да ли су у датом периоду вршили фактичку власт на непокретностима. То значи да је за правилну

примену материјалног права за оцену постојања законите и савесне државине ирелевантна чињеница да ли је лице које се позива на испуњеност услова за стицање права својине одржајем извршило увид у катастар непокретности или није.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужена истакла у жалби али их, будући да не могу довести до другачије, за тужену повољније, одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396 став 1 Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390 Закона о парничном поступку.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из става другог изреке на основу члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, а о којим трошковима је првостепени суд правилно одлучио, применом одредби члана 150 и 153 ЗПП-а.

Имајући у виду да тужена није успела у другостепеном поступку, на основу члана 165 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић